

Profesionālās kvalifikācijas pilnveides izglītības programma
un apmācību metodoloģija speciālo zināšanu apguvei bērnu tiesību aizsardzības jomā
Valsts policijas un pašvaldības policijas darbiniekiem
(40 akadēmiskās stundas)

1. modulis „Vardarbība pret bērnu. Vardarbība bērna ģimenē”

Gadījumu analīze

1. gadījums.

Aigars un Rita ir precējušies jau trīs gadus. Aigars palīdz Ritai audzināt viņas 6 gadus veco meitiņu Anniju. Aigars pret Anniju izturas ļoti labi, pat lutina. Kaimiņi saka - rūpējas kā par paša bērnu. Aigara un Ritās kopdzīvē ir bijušas vairākas situācijas, kad kaimiņiem, dzirdot Ritās palīgā saucienus, nācies izsaukt policiju, jo Aigars, būdams greizsirdīgs, uzbrucis Ritai un vairākas reizes iesitis. Pēc notikušā Aigars vienmēr atvainojas gan Ritai, gan Annijai un sola, ka nekas tāds vairs neatkārtosies, taču Rita apsver iespēju šķirt laulību.

1. jautājums.

Vai aprakstītās darbības var tikt vērtētas kā vardarbība pret bērnu?

Atbilde uz 1.jautājumu.

Aprakstītās darbības var tikt vērtētas kā vardarbība pret bērnu. Vardarbība pret kādu no ģimenes locekļiem, pat ja tā nav vērsta tieši pret bērnu, uzskatāma par emocionālu vardarbību pret bērnu.

2. jautājums.

Kā policija var aizsargāt Ritu un Anniju no vardarbības ģimenē?

Atbilde uz 2. jautājumu.

Aizsardzību pret vardarbību ģimenes vardarbībā cietušie var lūgt policijai un tiesai. Policijai (gan valsts policijai, gan pašvaldības policijai), izbraucot uz izsaukumu, ja cietušais vai tā likumiskais pārstāvis lūdz, ir tiesības nekavējoties pieņemt lēmumu par nošķiršanu – uzlikt par pienākumu varmākam pamest mājokli, kā arī aizliegt varmākam tuvoties mājoklim un sazināties ar cietušo. Policijas lēmums par nošķiršanu tiek izpildīts nekavējoties un ir spēkā līdz 8 dienām.

Ja ģimenes vardarbībā cietušais vēlas, lai aizsardzība tiktu nodrošināta arī pēc policijas lēmuma darbības beigām, tad šādu lēmumu par aizsardzību var pieņemt tiesa. Pieteikumu tiesai cietušais var iesniegt ar policijas starpniecību, ja policija ir atbraukusi uz izsaukumu un pieņēmusi lēmumu par nošķiršanu. Ja cietušais nav lūdzis policiju iesniegt pieteikumu tiesai izsaukuma laikā, vai arī policija nav izsaukta, tad cietušais pats var iesniegt tiesā pieteikumu pagaidu aizsardzībai.

2. gadījums.

Vineta un Andris ir divu 6 un 8 gadus vecu zēnu - Ilgoņa un Mārtiņa vecāki. Ģimenē viss bija kārtībā, līdz Andris nolēma uz gadu braukt strādāt uz ārzemēm, lai nopelnītu naudu pirmajai iemaksai par jaunu dzīvokli. Tā kā nebija īsti skaidrs, kā Andrim izdosies iekārtoties, tad ģimenē nolēma, ka vismaz pagaidām Vineta ar bērniem paliks Latvijā.

Andris iekārtojās darbā, bet ar naudas krāšanu neveicās tik labi, kā bija cerēts, tāpēc mājās atbrauca tikai uz Ziemassvētkiem un tūlīt atkal devās prom. Vinetai nebija viegli vienai tikt galā ar mājas rūpēm un abu dēlu audzināšanu, tāpēc arvien biežāk gribējās atnest visam ar roku un aiziet kopā ar draudzenēm izklaidēties. Izklaides parasti ievilkās līdz vēlai nakts stundai, bet tas jau nekas. Bērni jau nav vairs nekādi maziņie, vakariņas bērniem atstātas un Mārtiņš, kā vecākais brālis, labi prot parūpēties par Ilgoni - gan ēdienu uzsildīs, gan pieskatīs, lai brālis zobus iztīra un laikus aiziet gulēt. Slikti vienīgi, ka Mārtiņa skolotāja e-klasē ierakstījusi, ka Mārtiņam bieži nav izpildīti mājas darbi, bet gan jau ar to tiks galā - nāksies stingrāk parunāt.

1. jautājums.

No kāda vardarbības veida bērni cieš?

Atbilde uz 1. jautājumu.

Aprakstītajā gadījumā bērni cieš no atstāšanas novārtā.

3. gadījums.

Bērnudārza audzinātāja ir norūpējusies par savas grupiņas audzēkni - 5 gadus veco Lienīti. Meitenes māte jau vairāk kā mēnesi ārstējas slimnīcā, par Lienīti rūpējas tēvs un vecmāmiņa. Pirms dažām dienām audzinātāja pamanījusi, ka meitene rotaļājoties veic seksuāla rakstura darbības ar lēllēm. Audzinātājai Lienīte paskaidrojusi, ka tā tētis darījis ar viņu, bet par to nevienam nedrīkst stāstīt. Audzinātāja par novēroto pastāsta bērnudārza vadītājai.

1. jautājums.

Kā aprakstītajā gadījumā jārikojas bērnudārza vadītājai?

Atbilde uz 1. jautājumu.

Bērnudārza vadītājai par audzinātājas novērojumiem jāziņo policijai un bāriņtiesai.

2. jautājums.

Kādas darbības minētajā gadījumā jāveic bāriņtiesai, saņemot informāciju par iespējamu seksuālu vardarbību pret bērnu?

Atbilde uz 2. jautājumu. Ja ir pamatotas aizdomas par vardarbību, bāriņtiesa ir tiesīga lemt par aizgādības tiesību pārtraukšanu tēvam. Ņemot vērā, ka bērna māte ir slimnīcā un, iespējams, ka objektīvu apstākļu dēļ nevar iesniegt tiesai pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, bāriņtiesai nepieciešamības gadījumā bērna interesēs jāiesniedz tiesai pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību. Vienlaikus bāriņtiesai jāpārlicinās par bērna drošību, paliekot vecmāmiņas aprūpē līdz brīdim, kad Lienītes mamma atgriežas no slimnīcas.